

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Boico Victor,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, de către partea vătămată Nicoară Iurie, de către avocatul Panțîru Victor în numele inculpatului Plugaru Victor și de către avocatul Tonu Alexandru în numele inculpatului Marcu Victor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 martie 2020, în privința inculpaților

Marcu Victor xxx, născut la xxx, originar și domiciliat xxx;

Plugaru Victor xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx;

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.04.2018 – 27.03.2019;

Instanță de apel: 15.08.2019 – 12.03.2020;

Instanță de recurs: 12.06.2020 – 06.04.2021;

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 27 martie 2019, a fost încetat procesul penal în privința inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

A fost respinsă cererea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a reținut ca fiind constatat că, *Marcu Victor*, activând în funcția de inspector inferior patrulare rutieră al Plutonului Hîncești, Cimișlia, Leova, al Batalionului nr. 3 al Subdiviziunii mobile, a Brigăzii de patrulare al Inspectoratului Național de Patrulare, al Inspectoratului General de Poliție, al Ministerului Afacerilor Interne, fiind numit în această funcție prin Ordinul nr. 2EF, din 05 martie 2015 și fiind astfel, conform art. 123 alin. (2), din Codul penal, persoană publică, contrar prevederilor art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma, la 04 noiembrie 1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12 septembrie 1997; art. 24 alin. (2), din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994; art. 10 alin. (1), alin. (3), art.

11 alin. (8) și (9), din Codul de procedură penală, art. 4, art. 18, art. 26 alin. (1), lit. a), art. 28 alin. (1), lit. g), art. 35 alin. (1), din Legea nr. 320, din 27 decembrie 2012, cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului; art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1), art. 6 alin. (1) și art. 7 din Legea nr. 218, din 19 octombrie 2012, privind modul de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc, Regulile de aplicare a mijloacelor speciale de către colaboratorii organelor interne și militarii trupelor de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne, aprobate prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1275-XII din 15 februarie 1993, Regulile de aplicare a mijloacelor speciale și a armelor de foc, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 474, din 19 iunie 2014, care-l obligau să-și desfășoare activitatea exclusiv în baza și pentru executarea legii, în interesul persoanei, al comunității și în sprijinul instituțiilor statului, pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale și demnității umane, prevăzute în Declarația universală a drepturilor omului, în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în conformitate cu principiile legalității, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, imparțialității și nediscriminării, să nu aplice, să nu încurajeze și nu tolereze tortura, tratamentul inuman sau degradant, să nu maltrateze pe nimeni fizic sau psihic, să nu aplice acțiuni sau metode care creează pericol pentru viața și sănătatea omului, să aplice forța fizică și mijloacele speciale doar în strictă conformitate cu legea și în cazul în care metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea atribuțiilor Poliției, să evite aplicarea forței fizice, pe cât posibil, să apere viața, integritatea corporală, sănătatea și libertatea persoanei, să aibă un comportament demn și respectuos pentru persoane, să nu abuzeze de calitatea oficială și să nu compromită, prin activitatea sa publică, prestigiul funcției sau al autorității din care face parte - contrar celor stipulate, a comis intenționat acte de tratament inuman și degradant în următoarele circumstanțe:

Astfel, la 26 februarie 2017, aproximativ la orele 21 și 30 minute, acționând împreună cu inspectorul inferior de patrulare rutieră al Plutonului Hîncești, Cimișlia, Leova, al Batalionului nr. 3 al Subdiviziunii mobile a Brigăzii de patrulare al Inspectoratului National de Patrulare, Plugaru Victor, fiind ambii în exercițiul funcției de menținere a ordinii publice și patrulare rutieră în raionul Leova, activând cu automobilul de serviciu de model „Škoda Rapid” cu numărul MAI 9749, aflându-se, conform dislocației, în preajma satului Cîmpul-Drept, raionul Leova, după ce au stopat lângă automobilul de model „VAZ 2107” cu numărul de înmatriculare xxx, care staționa pe carosabil, apropiindu-se de cetățeanul Iurie Nicoară și cetățeanul Ion Buză, aflați în preajma acestui mijloc de transport, stabilind că cetățeanul Iurie Nicoară, refuză să fie testat alcoolscop ic, în scopul pedepsirii acestuia, în vederea intimidării lui, precum și pentru a-și demonstra supremația, au aplicat excesiv și neproporțional forța fizică în privința lui, acțiuni care nu erau necesare dat fiind faptul că acesta nu a opus rezistență, cauzându-i ilegal și neîntemeiat dureri și suferințe fizice și psihice.

Astfel, după ce el l-a îmbrâncit pe Nicoară Iurie, forțându-l să se urce cu forța în automobilul de serviciu de model „Škoda Rapid”, el împreună cu Plugaru Victor, pentru a-i umili demnitatea și pentru a-i cauza sentimente de inferioritate, apucându-l ambii pe Nicoară Iurie, de mâini, i-au răsucit degetele de la ambele mâini, apoi i-au răsucit ambele mâini la spate și ținându-l în această poziție imobilizată, când deja dețineau controlul deplin asupra acțiunilor lui Iurie Nicoară, i-au aplicat lovituri cu pistolul (arma din dotare) în regiunea spatelui, l-au stropit cu gaz lacrimogen în față, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 35 „D” din 06 iunie 2017, vătămare corporală medie, manifestată prin entorsia capsulo-ligamentară a cotului pe stânga la gradul 11, manifestată prin fractura unui fragment osos la nivel de periost al olecranonului, leziune parțială a tendonului tricepsului brahial, entorsia capsulo-ligamentară a cotului pe dreapta

la gradul 11, manifestată prin fractura unui fragment osos la nivel de periost al olecranonului, leziune parțială a tendonului tricepsului brahial, erozie superficială a corneei, astfel provocându-i dureri și suferințe fizice, și psihice, acțiuni ilegale care în sine reprezintă tratament inuman și degradant.

Plugaru Victor, activând în funcția de inspector inferior patrulare rutieră al Plutonului Hîncești, Cimișlia, Leova, al Batalionului nr. 3 al Subdiviziunii mobile a Brigăzii de patrulare, al Inspectoratului National de Patrulare, al Inspectoratului General de Poliție, al Ministerului Afacerilor Interne, fiind numit în această funcție prin Ordinul nr. 91 EF din 20 august 2015 și fiind, astfel, conform art. 123 alin. (2) din Codul penal, persoană publică, contrar prevederilor art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12 septembrie 1997; art. 24 alin. (2), din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994; art. 10 alin. (1), alin. (3), art. 11 alin. (8) și (9) din Codul de procedură penală; art. 4, art. 18, art. 26 alin. (1) lit. a), art. 28 alin. (1) lit. g), art. 35 alin. (1) din Legea nr. 320, din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului; art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1), art. 6 alin. (1) și art. 7 din Legea nr. 218, din 19 octombrie 2012, privind modul de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc, Regulile de aplicare a mijloacelor speciale de către colaboratorii organelor interne și militarii trupelor de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne, aprobate prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1275-XII din 15 februarie 1993, Regulile de aplicare a mijloacelor speciale și a armelor de foc, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 19 iunie 2014 care-l obligau să-și desfășoare activitatea exclusiv în baza și pentru executarea legii, în interesul persoanei, al comunității și în sprijinul instituțiilor statului, pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale și demnității umane, prevăzute în Declarația universală a drepturilor omului, în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, în conformitate cu principiile legalității, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, imparțialității și nediscriminării, să nu aplice, să nu încurajeze și nu tolereze tortura, tratamentul inuman sau degradant, să nu maltrateze pe nimeni fizic sau psihic, să nu aplice acțiuni sau metode care creează pericol pentru viața și sănătatea omului, să aplice forța fizică și mijloacele speciale doar în strictă conformitate cu legea și în cazul în care metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea atribuțiilor Poliției, să evite aplicarea forței fizice, pe cât posibil, să apere viața, integritatea corporală, sănătatea și libertatea persoanei, să aibă un comportament demn și respectuos pentru persoane, să nu abuzeze de calitatea oficială și să nu compromită, prin activitatea sa publică, prestigiul funcției sau al autorității din care face parte - contrar celor stipulate, a comis intenționat acte de tratament inuman și degradant în următoarele circumstanțe:

Astfel, la 26 februarie 2017, aproximativ la orele 21 și 30 minute, acționând împreună cu inspectorul inferior de patrulare rutieră al Plutonului Hîncești, Cimișlia, Leova, al Batalionului nr. 3 al Subdiviziunii mobile a Brigăzii de patrulare, al Inspectoratului National de Patrulare, Marcu Victor Nicolae, fiind ambii în exercițiul funcției de menținere a ordinii publice și patrulare rutieră în raionul Leova, activând cu automobilul de serviciu de model „Škoda Rapid” cu nr. MAI 9749, aflându-se, conform dislocației, în preajma satului Cîmpul-Drept, raionul Leova, după ce au stopat lângă automobilul de model „VAZ 2107” cu numărul de înmatriculare xxx, care staționa pe carosabil, apropiindu-se de cetățeanul Iurie Nicoară și cetățeanul Ion Buză, aflați în preajma acestui mijloc de transport, stabilind că cetățeanul Iurie Nicoară refuză să fie testat alcoolsopic, în scopul pedepsirii acestuia, în vederea intimidării lui, precum și pentru a-și demonstra supremația, au aplicat excesiv și neproporțional forța fizică în

privința lui, acțiuni care nu erau necesare dat fiind faptul că, acesta nu a opus rezistență, cauzându-i ilegal și neîntemeiat dureri și suferințe fizice și psihice.

Astfel el, după ce Marcu Victor l-a îmbrâncit pe Nicoară Iurie, forțându-l să se urce în automobilul de serviciu de model „Škoda Rapid”, împreună cu Marcu Victor, pentru a-i umili demnitatea și pentru a-i cauza sentimente de inferioritate, apucându-l ambii pe Nicoară Iurie de mâini, i-au răsucit degetele de la ambele mâini, apoi i-au răsucit ambele mâini la spate și ținându-l în această poziție imobilizată, când deja dețineau controlul deplin asupra acțiunilor lui Iurie Nicoară, i-au aplicat lovituri cu pistolul (arma din dotare) în regiunea spatelui, l-au stropit cu gaz lacrimogen în față, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 35 „D” din 06 iunie 2017, vătămare corporală medie, manifestată prin entorsia capsulo-ligamentară a cotului pe stânga la gradul 11, manifestată prin fractura unui fragment osos la nivel de periost al olecranonului, leziune parțială a tendonului tricepsului brahial, entorsia capsulo-ligamentară a cotului pe dreapta la gradul 11, manifestată prin fractura unui fragment osos la nivel de periost al olecranonului, leziune parțială a tendonului tricepsului brahial, erozie superficială a corneei, astfel provocându-i dureri și suferințe fizice și psihice, acțiuni ilegale care în sine reprezintă tratament inuman și degradant.

Acțiunile lui Marcu Victor și Plugaru Victor, au fost calificate în baza art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal, conform indicilor - cauzarea intenționată de dureri și suferințe fizice și psihice, care în sine reprezintă tratament inuman și degradant, fapte săvârșite de o persoană publică, comise de două persoane, prin folosirea armei și a instrumentelor speciale, care din imprudență au cauzat vătămare medie a integrității corporale.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Marcu Victor și Plugaru Victor, să fie recunoscuți culpabili de comiterea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal și în baza acestei legi, să le fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

Încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor judiciare, în sumă de 2 182 lei.

În motivare apelului declarat a invocat că, prima instanță neîntemeiat a încetat procesul penal în privința inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, menționând greșit că odată cu emiterea ordonanței de pornire a urmăririi penale, urmează să fie calculat termenul aflării inculpaților în calitate de bănuît. Or, la data pornirii urmăririi penale și anume, 29 martie 2017, organul de urmărire penală a început procesul de acumulare a probelor pe cauza penală. În urma acumulării probelor, la data de 17 mai 2017, inculpatul Marcu Victor a fost recunoscut în calitate de bănuît, iar inculpatul Plugaru Victor, a fost recunoscut în această calitate la data de 31 mai 2017. Ulterior, la data de 17 iulie 2017 și respectiv 25 iulie 2017, inculpații au fost puși sub învinuire, din ce rezultă că termenul aflării acestora în calitate de bănuît de 3 luni, nu a fost încălcat.

Totodată, art.63 alin.(1) Cod de procedură penală, enumeră exhaustiv actele procesuale în urma întocmirii cărora persoana dobândește calitatea de bănuît. În același timp, art.63 alin.(2) pct.3) al aceluiași cod, prevede că, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît persoana în privința căreia a fost emisă ordonanța de recunoaștere în această calitate, mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților acestuia, mai mult de 6 luni.

În speța din cauză, inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor, au fost puși sub învinuire cu o lună înainte de expirarea termenului prevăzut la art.63 alin.(2) pct. 3) Cod

de procedură penală. Mai mult ca atât, în cadrul efectuării acțiunilor de urmărire penală și anume, înaintarea învinuirii, nimeni din inculpați nu a obiectat asupra încălcării termenului de aflare în calitate de bănuit, deși erau în drept să conteste hotărârile și acțiunile organului de urmărire penală, potrivit procedurii stabilite în art.313 Cod de procedură penală.

Aspectele menționate mai sus, au fost elucidate minuțios de către Curtea Constituțională în Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr.20g/2018, privind excepția de neconstituționalitate a art.63 alin.(1) pct. 1)-3) și alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală. Curtea Constituțională a invocat că, prin prisma art. 6 § 1 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, acuzație penală, înseamnă notificarea oficială, venită din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale.

De rând cu aceasta, după momentul începerii urmăririi penale și până la atribuirea inculpaților a calității de bănuit, cu participarea acestora nu au fost efectuate careva acțiuni de urmărire penală, în privința acestora nu au fost dispuse careva măsuri speciale de investigații și ultimii în continuare activau în cadrul Inspectoratului Național de Patrulare.

Potrivit prevederilor Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție, cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale nr. 7 din 04 iulie 2005, hotărârea prin care se dispune începerea urmăririi penale, este un procedeu legat de desfășurarea normală a urmăririi penale, care nu afectează prin sine însăși, careva drepturi sau libertăți constituționale. Măsura respectivă, este una prevăzută de lege, este necesară într-o societate democratică și are scop legitim.

A explicat că, prima instanță neîntemeiat a considerat ca fiind lovite de nulitate ordonanțele de punere sub învinuire a inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, din 17 iulie 2017 și respectiv 25 iulie 2017. Or, potrivit art.251 alin.(4) Cod de procedură penală, circumstanțele privind încălcarea termenului de aflare în calitate de bănuit, în concordanță cu alin.(2) al aceluiași articol, urmau să fie invocate în cursul efectuării acțiunii - când persoana era prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - când persoana i-a cunoștință cu materialele dosarului, sau în instanța de judecată - când persoana a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță. Încălcarea procesuală la care se referă instanța de judecată, nu se atribuie la încălcările prevăzute la alin.(2) art.251 Cod de procedură penală. În instanța de judecată, la examinarea cauzei, circumstanța respectivă nu poate fi invocată deoarece nici la înaintarea învinuirii și nici la luarea cunoștinței cu materialele cauzei penale, atât inculpații cât și apărătorii acestora nu au contestat legalitatea ordonanței de punere sub învinuire.

La fel, nu este argumentată poziția instanței de fond, privind reluarea urmăririi penale în privința inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, contrar prevederilor art.22 alin.(2) și art.287, alin.(4) Cod de procedură penală. Or, inculpații nu întrunesc nici una din condițiile stabilite de lege, pentru aplicarea principiului de a nu fi urmărit penal, judecat sau pedepsit de două ori pentru una și aceeași faptă. În privința inculpaților nu a fost pronunțată o sentință irevocabilă pentru faptele imputate, ultimii nu au fost scoși de sub urmărire penală prin ordonanța procurorului, astfel constatările instanței în acest sens, sânt neîntemeiate.

Astfel, consideră că instanța de fond a pronunțat o sentință ilegală care urmează să fie casată, cu pronunțarea unei noi hotărâri, privind condamnarea inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal.

În drept, apelul acuzatorului de stat este întemeiat în baza prevederilor art.art.51

alin.(5), 53 alin.(1) pct.9), 400, 401 alin.(1) pct.1), 402 alin.(1), 405, 415 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală.

3.1. Partea vătămată Nicoară Iurie a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a stabili inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor o pedeapsă, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal.

În motivarea apelului s-a invocat că, prima instanță în sentința pronunțată a constatat vinovăția inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal. Prima instanță în sentința contestată a menționat că, vinovăția inculpaților a fost demonstrată în urma examinării probatoriului cauzei penale, potrivit căruia vinovăția inculpaților a fost stabilită incontestabil. Instanța de fond a apreciat critic declarațiile inculpaților privind nevinovăția acestora, considerând că declarațiile acestora reprezintă o formă de eschivare de la răspunderea penală. Însă de rând cu cele stabilite, prima instanță a hotărât asupra încetării procesului penal în privința inculpaților, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Nu este de acord cu această constatare a instanței de fond și consideră că, inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor, au încălcat legislația penală în vigoare și urmează să fie pedepsiți conform legii penale. Or, în caz contrar riscă să nu fie respectat scopul procesului penal, potrivit căruia orice persoană urmează să fie pedepsită potrivit vinovăției sale. Însă, prin pronunțarea sentinței de încetare a procesului penal, dânsul nu are nici o garanție că în continuare inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor, nu vor încerca să se răzbune pe el, pentru faptul că s-a opus acțiunilor ilegale ale acestora și a apărât drepturile sale în instanța de judecată. Încetarea procesului penal în privința inculpaților în circumstanțele descrise mai sus, poate favoriza pe aceștia în continuare să comită acțiuni ilegale, precum și a favoriza pe alți polițiști să acționeze în mod similar, fără a suporta consecințe pentru faptele ilegale comise.

Totodată, a indicat că partea vătămată a suferit în urma acțiunilor ilegale ale inculpaților cât sub aspect fizic, atât și sub aspect psihic. Or, în privința lui a fost fabricat un dosar contravențional, în scopul justificării acțiunilor ilegale ale inculpaților. La fel, el nu și-a realizat dreptul său de a cere despăgubiri de la inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor, pentru suferințele fizice și psihice cauzate. Or, neavând cunoștințe juridice și neînțelegând noțiunea de acțiune civilă, nu și-a dat seamă că merge vorba despre pretenții de ordin material și moral față de inculpați.

Consideră că, partea vătămată în virtutea calității sale procesuale, dispune de dreptul la un proces echitabil și consideră că acest drept al său a fost încălcat în cadrul examinării cauzei. Din aceste considerente, solicită admiterea apelului în sensul cum a fost formulat.

În drept, apelul a fost întemeiat în baza art.art.400-405 Cod de procedură penală.

3.2. Avocatul Tonu Alexandru în numele inculpaților a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei în modul prevăzut de prima instanță, cu emiterea unei noi hotărâri prin care Marcu Victor și Plugaru Victor, să fie achitați.

În motivarea apelului s-a invocat că, sentința primei instanțe este una ilegală care urmează să fie casată, cu adoptarea unei noi hotărâri de achitare a inculpaților. Prima instanță nu putea să constate vinovăția inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, în săvârșirea infracțiunii imputate, or, procesul penal pornit împotriva acestora este afectat de un viciu fundamental, prin prisma art.390 alin.(1) pct.1), 3) Cod de procedură penală și anume fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

A notat că, la examinarea cauzei, prima instanță nu a respectat principiul prezumției de nevinovăție, stabilit de art.8 Cod de procedură penală. Potrivit acestui

principiu, concluziile privind vinovăția persoanei nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile urmează să fie interpretate în favoarea persoanei inculpate. Astfel, în urma examinării multilaterale a circumstanțelor cauzei, s-a constatat mai multe încălcări ale normelor de drept material și procesual de către partea acuzării.

Reieșind din declarațiile inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, motivul aplicării mijloacelor speciale din dotare și forței fizice, a fost unica metoda de a curma acțiunile părții vătămate Nicoară Iurie, care erau manifestate prin opunerea de rezistență fizică cerințelor legale ale lor, precum și de a respinge atacul părții vătămate asupra lor, precum și a evita pericolul atentării la sănătatea lor și tentativa părții vătămate de a se sustrage de la fața locului. Totodată, prevederile Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012, cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, investesc polițistul cu dreptul de verificare a persoanei care conduce mijlocul de transport, atunci când se bănuiește că se află sub influența alcoolului. În prezența circumstanțelor relatate, acțiunile inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, raportate la acțiunile părții vătămate Nicoară Iurie, sânt absolut legale și sânt conforme prevederilor legislației în vigoare. Mai mult ca atât, reieșind din prevederile Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 și a Legii nr. 131 din 07 iunie 2007, privind siguranța traficului rutier, polițistul este împuternicit să oprească în trafic și să efectueze controlul permiselor de conducere ale conducătorilor de vehicule, al certificatelor de înmatriculare (înregistrare) a vehiculelor, al altor acte cu caracter permisiv în cazul încălcării regulilor de circulație, existenței probelor de încălcare a legislației sau desfășurării unei operațiuni speciale, precum și în vederea verificării legalității transporturilor de mărfuri și persoane, identificării persoanelor și a vehiculelor aflate în căutare, interzicerii exploatării vehiculelor a căror stare tehnică prezintă pericol pentru siguranța traficului.

În temeiul celor constatate, analizând declarațiile inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, și înregistrarea video care confirmă declarațiile acestora, și care a fost prezentată de către partea apărării la materialele dosarului, rezultă că inculpați au acționat în strictă conformitate cu prevederile art.25 din Legea nr.320 din 27 decembrie 2012, cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului. În acest sens, cerințele inculpaților față de partea vătămată Nicoară Iurie și împiedicarea acestuia de a se opune măsurilor luate de către organul de constatare în cadrul procedurilor de identificare și de testare alcoolscoptică, în circumstanțele descrise mai sus nu pot fi considerate drept intenție de a provoca suferințe părții vătămate.

Conform celor stabilite de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în practica sa bogată, cauzarea durerii sau suferinței grave pe parcursul utilizării legale a forței sau armelor împotriva persoanelor în cursul unei operațiuni anumite, cu condiția că se urmărește un scop legal, nu reprezintă tratamente interzise. Tratament inuman ar putea fi considerat numai în cazul în care forța fizică, ar fi utilizată în mod excesiv și nejustificat.

Respectiv, nici prin prisma practicii judiciare a Curții Europene a Drepturilor Omului, acțiunile inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, nu pot fi tratate ca acțiuni intenționate, îndreptate spre cauzarea suferințelor părții vătămate Nicoară Iurie și au purtat un caracter absolut legal. Or, chiar și potrivit Ghidului privind intervenția profesională în exercițiul funcției, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.4 din 11 ianuarie 2018, riscul de agresivitate medie a persoanei, se exprimă prin refuzul premeditat al acesteia să execute cerințele legale ale angajatului, opunerea rezistenței manifestată prin apucarea, deteriorarea premeditată a uniformei de serviciu sau a elementelor acesteia sau ținutei civile a angajatului, aplicarea loviturilor angajatului sau altor persoane, deteriorarea obiectelor și bunurilor acestora, precum și încercarea de a se

sustrage de la fața locului.

Totodată, potrivit prevederilor aceluiși Ghid, în cazul existenței comportamentului de agresivitate medie a persoanei, colaboratorii organelor afacerilor interne sânt în drept să utilizeze mijloacele speciale din dotare, cum ar fi bastonul de cauciuc, cătușele și balonașul cu gaze lacrimogene. Respectiv, acțiunile inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, ce țin de aplicarea mijloacelor speciale din dotare, sânt absolut justificate, reieșind din circumstanțele constatate în cauză. Mai mult ca atât, partea vătămată Nicoară Iurie, a avut o percepție tendențioasă față de legalitatea acțiunilor inculpaților și cunoscând despre răspunderea penală care poate surveni, nefiind deja la prima abatere de la legea penală, a încercat să evite prin orice metodă pedeapsa ce putea surveni.

La examinarea cauzei penale, prima instanță recunoscând inculpații vinovați de săvârșirea infracțiunii din speță, a încălcat principiul contradictorialității, inserat în alin.(2), art.24 Cod de procedură penală. Încălcarea principiului respectiv se manifestă prin faptul că, prima instanță a reținut doar argumentele invocate de acuzare și nu a reținut nici un argument al apărării invocat în cadrul examinării cauzei. Or, în cadrul examinării cauzei, partea apărării a invocat că, Raportul de expertiză judiciară nr. 35 D din 06 iunie 2017, nu corespunde cerințelor pct.187 al Protocolului de la Istanbul, și nu reflectă complet și obiectiv, circumstanțele producerii leziunilor corporale la partea vătămată Nicoară Iurie. Înlăturarea acestei încălcări este posibilă doar prin declararea inadmisibilității probei menționate ca fiind administrată contrar prevederilor legii. Încălcarea respectivă a fost invocată de apărare încă la faza de urmărire penală, însă acest fapt nu a fost luat în considerație de către instanța de fond.

Având în vedere cele invocate supra, consideră că, sentința primei instanțe este una ilegală și neîntemeiată care este pasibilă de a fi casată, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor, să fie achitați.

În drept apelul a fost întemeiat în baza art.art.415 alin.(1), pct.2) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 martie 2020, au fost admise apelurile, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a încetat procesul penal în privința inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal, dat fiind faptul că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

S-a respins cerința procurorului, privind încasarea de la inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor, a cheltuielilor de judecată în mărime de 2 182 lei.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că, la examinarea cauzei penale, prima instanță corect a stabilit existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală a inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, însă eronat s-a expus asupra vinovăției acestora, iar eroarea respectivă afectează esențial soluția adoptată în speță.

Totodată, instanța de apel a constatat că, prima instanță nu a determinat pe deplin toate circumstanțele importante pentru justă soluționare a cauzei, fapt care la fel în mod esențial afectează soluția adoptată.

Instanța de apel a reținut că, conform art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: 6) există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Examinând apelurile declarate, a constatat că la caz există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a inculpaților.

Studiind materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că, în cadrul

procesului penal au fost admise erori procesuale care generează excluderea tragerii la răspundere penală a inculpaților. Totodată, erorile procesuale respective generează și imposibilitatea constatării vinovăției inculpaților în săvârșirea faptei imputate, ceea ce prima instanță nu a determinat.

Astfel, prima eroare procesuală comisă în cadrul prezentului proces penal, a fost comisă la etapa de începerea a urmăririi penale, nefiind elucidată de către prima instanță în sentința atacată.

Instanța de apel a stabilit că, în conformitate cu art.274 alin.(3¹) Cod de procedură penală, în cazul în care din cuprinsul actului de sesizare sau de constatare rezultă bănuirea de săvârșire a unei infracțiuni prevăzute la art.166¹ din Codul penal, procurorul urmează să decidă asupra acesteia corespunzător alin.(1) din prezentul articol, într-un termen ce nu va depăși 15 zile.

Termenul prevăzut în norma legală citată, este un termen de decădere și urmează să fie respectat întocmai de către procuror. Or, prevederile normei legale citate sânt unele imperative, conținutul acesteia fiind unul strict, fără a avea expresii interpretative.

Instanța de apel a stabilit potrivit materialelor cauzei penale, că partea vătămată Nicoară Iurie s-a adresat cu plângere în adresa Procuratura raionului Leova, pe faptul pretinselor acțiuni ilegale ale inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, la data de 27 februarie 2017, fapt confirmat prin ștampila umedă a cancelariei Procuraturii raionului Leova.

Potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale, emisă de procurorul în Procuratura raionului Leova, Valentina Grigoraș, urmărirea penală în prezenta cauză penală, a fost începută la data de 29 martie 2017, adică peste 30 zile din momentul sesizării Procuraturii raionului Leova, de către partea vătămată Nicoară Iurie.

Astfel, cu certitudine a fost demonstrat că, procedura de începere a urmăririi penale în prezenta cauză penală respectivă a fost viciată. Or, procurorul nu a respectat termenul de examinare a plângerii părții vătămate Nicoară Iurie, prevăzut la art.274 art.(3¹), Cod de procedură penală, dispunând începerea urmăririi penale peste 30 zile din momentul sesizării depuse de către partea vătămată, despre pretinsa infracțiune prevăzută la art.166¹ Cod penal. Această încălcare afectează în întregime legalitatea tuturor acțiunilor procesuale efectuate ulterior în cadrul urmăririi penale.

Instanța de apel a reiterat că, termenul de 15 zile prevăzut la art.274 alin.(3¹) Cod de procedură penală, este unul de decădere și constată că, procurorul nu s-a încadrat în acest termen, iar această eroare atrage nulitatea tuturor acțiunilor procedurale efectuate în continuare, în cadrul urmăririi penale. Or, nu pot fi recunoscute legitime acțiunile procesuale efectuate în cadrul unui proces penal, urmărirea penală care din start a fost începută cu încălcarea normelor procesuale imperative, care reglementează pornirea urmăririi penale.

Instanța de apel a reținut ca fiind începută cu încălcarea normelor procesuale penale din start, urmărirea penală în cauză nu poate fi considerată că fiind una conformă legislației procesual penale în vigoare, ceea ce în mod direct afectează soluția dată de către prima instanță. În acest sens, instanța de apel consideră întemeiate argumentele apărătorului inculpatului Marcu Victor, referitor la faptul că, această încălcare procesuală duce la nulitatea tuturor acțiunilor de urmărire penală întreprinse după începerea urmăririi penale. Or, legiuitorul a stabilit în mod cert un termen concret, în interiorul căruia procurorul urma să decidă asupra începerii urmăririi penale, care nu a fost respectat de către procuror.

Instanța de apel a menționat că, în conformitate cu art.230 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, termene în procesul penal sânt intervale de timp în cadrul cărora sau după expirarea cărora pot fi efectuate acțiuni procesuale conform prevederilor prezentului

cod. (2) În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Instanța de apel consideră întemeiată poziția apărătorului inculpatului Marcu Victor, avocatului Tonu Alexandru, privind nulitatea tuturor acțiunilor de urmărire penală efectuate după începerea urmăririi penale, or, urmărirea penală a fost începută cu încălcarea procedurii pornirii acesteia, fapt care exclude posibilitatea constatării vinovăției inculpaților și o ulterioară atragere la răspundere penală.

Prima instanța, în cadrul judecării cauzei penale în fond, în sentința atacată, nu a stabilit această încălcare, însă circumstanța respectivă este de o importanță majoră pentru soluționarea corectă a prezentei cauze penale. Or, constatarea tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei, este o garanție a respectării dreptului părților la un proces echitabil, garantat de art.6 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Instanța de apel a subliniat că neelucidarea de către prima instanță a încălcării termenului începerii urmăririi penale, demonstrează că prima instanța nu a reținut pe deplin toate chestiunile de fapt și de drept ale cauzei, ceea ce afectează soluția dată de instanța asupra cauzei penale deferite judecării.

În ceea ce ține de aflarea inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, în calitate de bănuți o perioadă mai mare de 3 luni, instanța de apel consideră că, prima instanța corect a constatat faptul respectiv în sentința atacată. La fel, prima instanța corect a menționat că, circumstanța respectivă exclude posibilitatea tragerii inculpaților la răspundere penală, însă incorect a constatat vinovăția acestora, în săvârșirea infracțiunii imputate.

Instanța de apel a reținut că legiuitorul a stabilit exhaustiv actele procesuale în baza cărora persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț în cadrul unui proces penal. Astfel, consideră necesar de menționat că, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț, este acea ordonanță, în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la momentul începerii urmăririi penale, expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, însoțită de calificarea juridică-penală a acestei fapte și indubitabil indică că, persoana concretă este urmărită penal pentru această faptă, astfel că organul de urmărire penală a oficializat suspiciunile de săvârșirea unei/unor infracțiuni față de o persoană concretă și rezultă cert că în continuare acțiunile de urmărire penală sunt îndreptate spre acumularea probelor de vinovăție anume a persoanei concretizate în ordonanță și nu a oricărei alte persoane.

În continuare, instanța de apel a stabilit potrivit materialelor cauzei penale, că la data de 29 martie 2017, procurorul în Procuratura raionului Leova, Valentina Grigoraș, prin ordonanță a dispus începerea urmăririi penale pe faptul tratamentului inuman a părții vătămate Nicoară Iurie, de către inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor, în baza art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal.

Potrivit părții motivante și părții dispozitive a ordonanței respective, instanța de apel a constatat că, această ordonanță este întocmită într-o manieră care exclude orice suspiciuni că, infracțiunea în cauză putea să fie comisă de către alte persoane, decât inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor. Or, în partea motivantă a ordonanței menționate, procurorul a constatat fapta infracțională, iar în partea dispozitivă a indicat în mod expres că, fapta infracțională a fost săvârșită anume de către acești inculpați, cu încadrarea faptei infracționale în baza art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal.

Respectiv, din start procurorul a oficializat că infracțiunea în cauză a fost săvârșită anume de către inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor, și nu de către alte persoane, și toate acțiunile de acumulare a probatoriului au fost efectuate cu scopul demonstrării vinovăției anume a inculpaților respectivi și nu a altor persoane.

În acest context, instanța de apel a menționat că, Curtea Constituțională în Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 20g/2018, privind excepția de neconstituționalitate a art.63 alin. (1) pct. 1)-3) și alin. (2) pct. 3) CPP, a dat o explicație suficientă a noțiunii de acuzație penală.

Astfel, Curtea Constituțională a indicat că, noțiunea de acuzație în materie penală trebuie să fie înțeleasă în sensul art.6 § 1 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, că notificarea oficială, venită din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale, definiție care depinde, de asemenea, de existența sau lipsa unor repercusiuni importante pentru situația persoanei (cauza Ibrahim și alții împotriva Regatului Unit, hotărârea din 13 septembrie 2016, § 249; cauza Simeonovi împotriva Bulgariei, hotărârea din 12 mai 2017, § 110).

Instanța de apel a invocat că, potrivit art.7 alin.(6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sânt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Raportând constatările Curții Constituționale din decizia sus menționată, instanța de apel a statuat că și prin prisma art.6 din Convenție, ordonanța de începere a urmăririi penale din 29 martie 2017, emisă de către procurorul în Procuratura raionului Leova, Valentina Grigoraș, urmează a fi considerată drept ordonanță de recunoaștere a inculpațiilor Marcu Victor și Plugaru Victor, în calitate de bănuți în prezentul proces penal. Or, instanța de apel a reiterat că, în respectiva ordonanță procurorul pentru prima dată a oficializat suspiciunile că, fapta infracțională în cauză a fost comisă anume de către inculpații respectivi și de către alte persoane, cu încadrarea faptei infracționale săvârșite.

În circumstanțele constatate, instanța de apel consideră că prima instanța corect s-a expus asupra faptului că, termenul aflării inculpațiilor Marcu Victor și Plugaru Victor, în calitate de bănuți, a început să curgă din data de 29 martie 2017, adică din data emiterii ordonanței de începere a urmăririi penale. Or, prin prisma legislației procesual interne în vigoare, cât și prin prisma legislației internaționale, anume la această dată inculpații au obținut statut de bănuți în săvârșirea faptei prejudiciabile prevăzute la art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal.

În contextul respectiv, toate argumentele procurorului din apelul declarat, precum că termenul de aflare în calitate de bănuți pentru inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor, urmează să fie calculat din 17 mai 2017 și respectiv 31 mai 2017, sânt nefondate, care nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării apelurilor declarate.

Instanța de apel a mai reținut că, calitatea de bănuți a fost atribuită inculpațiilor anume prin ordonanța de începere a urmăririi penale și nu prin ordonanțele de recunoaștere în calitate de bănuți din 17 mai 2017 și respectiv 31 mai 2017, așa cum a invocat procurorul în apelul declarat.

Reieșind din circumstanțele constatate, instanța de apel consideră că, prima instanța corect a constatat depășirea termenului prevăzut de legislația în vigoare privind aflarea inculpațiilor Marcu Victor și Plugaru Victor, în calitate de bănuți. Or, potrivit art.63 alin.(2) pct. 3) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuți: 3) persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate - mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni.

Respectiv, termenul menținerii persoanei în calitate de bănuți, după recunoașterea în această calitate prin ordonanță, este expres prevăzut printr-o normă procesuală imperativă și respectarea acestuia este obligatorie pentru organul de urmărire penală.

Potrivit materialelor cauzei penale, inculpatul Marcu Victor, prin ordonanța

procurorului din 17 iulie 2017, a fost pus sub învinuire, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal, iar prin ordonanța procurorului din 25 iulie 2017, inculpatul Plugaru Victor, la fel a fost pus sub învinuire de săvârșirea acestei infracțiuni.

Raportând această acțiune de urmărire penală la faptul că termenul de aflare a inculpaților în calitatea procesuală de bănuiți a început să curgă din data de 29 martie 2017, instanța de apel a constatat că, învinuirea urma să fie înaintată inculpaților până la data de 29 iunie 2017, care este un termen limită stabilit de art.63 alin.(2) pct. 3) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că, la materialele cauzei penale nu se regăsește nici o ordonanță a Procurorului General sau adjuncților acestuia, privind prelungirea termenului de aflare a inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, în calitatea procesuală de bănuiți. Respectiv, fiind puși inculpații sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal la data de 17 iulie 2017 și respectiv la 25 iulie 2017, procurorul nu a justificat din care considerente a menținut inculpații în calitate de bănuiți mai mult de 3 luni, conform prevederilor imperative ale legislației în vigoare.

Instanța de apel a invocat că, potrivit art.63 alin.(3) Cod de procedură penală, la momentul expirării, după caz, a unui termen indicat în alin.(2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuitul reținut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. În caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuit mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuitul despre aceasta.

Aplicând prevederile respective speței în cauză, instanța de apel a considerat că, procurorul urma să pună inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor sub învinuire până la data de 29 iunie 2017, or, să dispună scoaterea acestora de sub urmărire penală, în dependență de probele acumulate. Totodată, a reiterat că, termenul de aflare a inculpaților în calitate de bănuiți nu a fost prelungit în modul prevăzut de lege. În astfel de circumstanțe, s-a considerat că, prima instanță corect a constatat că ordonanțele de punere sub învinuire a inculpaților, sânt lovite de nulitate, or, punerea acestora sub învinuire a avut loc cu încălcarea normelor procesual penale.

Instanța de apel a explicat că, în conformitate cu art.251 alin.(1) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act.

În cazul din speță, instanța de apel consideră că încălcarea admisă de către procuror ține de sesizarea instanței de judecată, or, odată ce calitatea de bănuiți a inculpaților a încetat de drept la data de 29 iunie 2017, nu putea avea loc o ulterioară punere sub învinuire a acestora, cu efectuarea altor acțiuni de urmărire penală în privința acestora și sesizarea instanței de judecată prin rechizitoriu.

Instanța de apel a reiterat că, încălcările dispozițiilor legii invocate, grav afectează actul de justiție și drepturile procesuale ale inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor.

În atare circumstanțe, instanța a respins argumentele procurorului precum că, această încălcare nu cade sub incidența art.251 alin.(2) Cod de procedură penală, or, aceste argumente nu sânt susținute juridic, neavând nici un suport de drept, fiind invocate pur declarativ. La fel, urmează să fie respinse argumentele procurorului precum că, inculpații nu au avut obiecții referitor la punerea ilegală sub învinuire în cadrul urmăririi penale și trimiterile la art.251 alin.(4) Cod de procedură penală, or, procurorul greșit a interpretat prevederile normei legal nominalizate.

Instanța de apel a reiterat că, încălcarea admisă de către procuror se încadrează pe

deplin în baza art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, or, ține de sesizarea instanței și poate fi invocată la orice etapa al procesului penal de către părți, inclusiv din oficiu.

Astfel, instanța de fond a fost absolut în drept să constate încălcarea respectivă din oficiu, în scopul unei juste soluționării a cauzei, fapt care combate toate argumentele procurorului, invocate în apelul declarat. Dreptul instanței de judecată să constate astfel de încălcări rezultă direct din prevederile legii, care au fost eronat interpretate de către procuror.

Rezumând cele expuse, instanța de apel consideră că, prima instanță corect a stabilit încălcarea termenului menținerii inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, în calitate de bănuți, or, acest fapt și-a găsit pe deplin confirmare în cadrul judecării apelurilor declarate.

Însă, instanța de apel a reținut că prima instanță incorect a purces la aprecierea probelor administrate după expirarea termenului de menținere a inculpaților în calitate de bănuți, în sensul demonstrării vinovăției acestora și s-a expus asupra vinovăției inculpaților, constatând vinovăția acestora.

Instanța de apel a reiterat că, prima instanță corect a constatat existența în cauză a circumstanțelor care exclud posibilitatea tragerii inculpaților la răspundere penală. Însă, prima instanță nu a elucidat că, probele administrate cu încălcarea dispozițiilor legii nu pot servi la demonstrarea vinovăției inculpaților și că, circumstanțele respective reprezintă carențe admise de procuror la efectuarea urmăririi penale și nu sânt imputabile inculpaților.

Instanța de apel a reiterat că, prima instanță neîntemeiat s-a expus asupra vinovăției inculpaților. Or, este inexplicabil faptul constatării vinovăției inculpaților în situația în care instanța de fond constată nulitatea ordonanțelor de punere sub învinuire al acestora. În acest caz sentința atacată conține constatări contrare, fiindcă dintr-o parte instanța de fond recunoaște că ordonanțele de punere sub învinuire sânt lovite de nulitate, însă pe de altă parte constată vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii imputate. O astfel de poziție a instanței de fond este una neclară și inexplicabilă, or, instanța de fond constatând că învinuirea a fost adusă inculpaților ilegal, totuși a constatat vinovăția acestora în săvârșirea infracțiunii, contrar propriilor constatări.

Instanța de apel consideră că, printr-o astfel de soluție sânt încălcate drepturile fundamentale ale inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, în ceea ce vizează dreptul acestora la un proces echitabil, consfințit în art. 6 din Convenție. Or, rezultă că inculpații au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii în baza unor probe nule, ceea ce este inadmisibil și contravine scopului procesului penal, afectând grav actul de justiție.

Totodată, constatarea că fapta a fost săvârșită de inculpați, cu punerea la baza acestei concluzii a unor probe nule, duce și la încălcarea art. 21 din Constituția R. Moldova, care stipulează că, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Astfel, instanța de apel a reținut ca fiind demonstrat existența în cauză a altor circumstanțe care exclud tragerea inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, la răspundere penală, și din care motiv nu se va expune asupra vinovăției acestora, deoarece învinuirea a fost adusă inculpaților în mod ilegal, iar toate probele după înaintarea învinuirii sânt lovite de nulitate absolută.

Instanța de apel a respins argumentul invocat în apelul procurorului precum că, instanța de fond incorect a constatat la caz, că a fost încălcat dreptul inculpaților de a nu fi urmărit de două sau mai multe ori pentru aceeași faptă, înserat în art.22 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a menționat că, așa cum invocă procurorul, în privința inculpaților

Marcu Victor și Plugaru Victor, nici de către procuror și nici de către instanța de judecată nu a fost emisă o hotărâre irevocabilă, care să aibă puterea lucrului judecat, Colegiul consideră că, totuși principiul neurmăririi de mai multe ori pentru una și aceeași faptă a fost încălcat. Or, în speța în cauză, termenul aflării inculpaților în calitate de bănuți, a expirat de drept la data de 29 iunie 2017. Până la aceasta dată, procurorul urma necondiționat fie să înainteze învinuirea inculpaților, fie să-i scoată de sub urmărire penală.

Instanța de apel a respins și argumentele din apelul avocatului Alexandru Tonu în numele inculpaților, referitor la achitarea acestora. Or, repetat a reiterat că, odată ce învinuirea adusă inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, este una ilegală, instanța de apel nu poate da o apreciere unor probe administrate cu încălcarea dispozițiilor legii și să se expună asupra vinovăției sau nevinovăției inculpaților, deoarece după cum s-a menționat probele obținute după punerea sub învinuirea sânt lovite de nulitate absolută, și urmează să fie lăsate fără apreciere.

Astfel, instanța de apel consideră oportun de a nu se expune pe fond asupra argumentelor invocate în apelul declarat de avocatul Alexandru Tonu, ce ține de nevinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii în cauză.

4.2. La fel, instanța de apel consideră necesar de a respinge cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată, în sumă de 2 182 lei, de la inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor, din următoarele considerente.

Instanța de apel din conținutul materialele cauzei penale denotă că, ordonanța privind dispunerea efectuării expertizei medico-legale în privința părții vătămate Nicoară Iurie, a fost emisă la data de 26 mai 2017. Iar, ordonanța privind dispunerea efectuării expertizei psihologico-psihiatrice legale ambulatorii a părții vătămate Nicoară Iurie, a fost emisă la data de 26 mai 2017.

Efectuarea expertizelor în cauză au fost dispuse de către procuror, în condițiile art.143 alin.(1) Cod de procedură penală, fiind obligatorii.

Potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale, fapta infracțională de săvârșirea căreia au fost învinuiți inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor, a fost săvârșită la data de 26 februarie 2017, moment la care legislația procesual penală în vigoare stipula în mod expres de către cine urmează să fie achitate cheltuielile judiciare.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, expertizele sus menționate, au fost efectuate în scopul acumulării probatoriului în prezenta cauza penală. Necesitatea efectuării acestor expertize, a fost dictată de necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, precum și administrarea probelor în scopul demonstrării vinovăției inculpaților.

5. Procurorul, în temeiul pct.6), 16) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel nu a luat în considerație faptul că cererea părții vătămate Nicoară Iurie, din 27 februarie 2017, depusă la Procuratura raionului Leova, prin care solicită examinarea corectitudinii acțiunilor inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, nu vizează comiterea infracțiunii prevăzute la art.166¹ Cod penal. Consideră că, în această situație se aplică termenele prevăzute la art.274 alin.(1) Cod de procedură penală.

A reținut că, prin începerea urmăririi penale la 27 februarie 2017 nu au fost încălcate careva drepturi ale inculpaților, inclusiv dreptul la apărare și la proces echitabil.

Acuzarea analizând materialele cauzei a constatat că la 29 martie 2017 de către Procuror a fost dispusă pornirea urmăririi penale pe faptul torturării cet.Nicoară Iurie de către colaboratorii BP a INP IGP - Marcu Victor și Plugaru Victor, la 31 și 17 mai 2017, respective, aceștia au fost recunoscuți în calitate de bănuți, la 17 iulie 2017 și respectiv la

25 iulie 2017 de către procuror au fost emise ordonanțele de punere sub învinuire a lui Marcu Victor și Plugaru Victor în baza art.166¹ alin.(4) lit. c), d), f) Cod penal.

A remarcat că, de către instanțele ierarhic inferioare a fost reținut ca temei de încetare a procesului penal faptul că „calitatea de bănuیت a inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor a fost atribuită acestora din momentul pornirii urmăririi penale - 29 martie 2017 și a expirat de drept la 29 iunie 2017, dată la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu și necondiționat să înainteze învinuirea, sau să-i scoată de sub urmărire penală.

Consideră neîntemeiată concluzia primei instanțe și instanței de apel la acest capitol, deoarece art.63 alin.(1) Cod de procedură penală prevede că bănuitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuیت prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuیت.

Mai mult, a notat că modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuیت reglementate de art.63 alin.(1) Cod de procedură penală presupun în sensul Convenției „notificarea oficială din partea autorităților competente, privind suspiciunile referitoare la comiterea faptei penale.”

Sub acest aspect, a evidențiat faptul că în speța dată instanța de fond greșit a apreciat ordonanța de pornire a urmăririi penale drept un act care presupune o notificare oficială, venită din partea autorităților competente, or nu au urmat careva repercusiuni importante.

A evidențiat că, aprecierea existenței sau a absenței unor repercusiuni importante pentru situația persoanei reprezintă factorul determinant sub aspectul unei „acuzării în materie penală” în sensul art.6 §1 CEDO, cât și sub aspectul dispozițiilor art.63 alin.(1) Cod de procedură penală.

A explicat că, lipsa de repercusiuni importante asupra situației inculpaților atestă și faptul că, reieșind din informația Direcției resurse umane din cadrul IGP MAI din 19.12.2019 anexată la ședința instanței de apel, lui Plugaru Victor la 05.06.2017 i-a fost acordat următorul grad special, la 17.08.2017 Plugaru V. a fost stimulat cu un premiu bănesc, Marcu Victor la 17.08.2017 a fost stimulat cu un premiu bănesc, la 21.08.2019 Marcu V. a fost stimulat cu o diplomă de onoare.

În această ordine de idei, a afirmat că de către organul de urmărire penală nu au fost admise careva încălcări a legislației în vigoare în momentul în care lui Marcu Victor și Plugaru Victor li s-a înaintat bănuirea și învinuirea.

Totodată, consideră eronată concluzia primei instanțe cu privire la nulitatea ordonanțelor de punere sub învinuire a lui Marcu Victor și Plugaru Victor din 17 iulie 2017 și, respectiv 25 iulie 2017, or este contrară prevederilor art.251 alin.(4) Cod de procedură penală.

De asemenea, a reținut că având în vedere faptul că atât la înaintarea învinuirii, cât și la luarea de cunoștință cu materialele dosarului apărarea, cât și inculpații nu au invocat careva încălcări ale prevederilor legale care ar duce la anularea ordonanțelor de punere sub învinuire, consideră că aceste ordonanțe prin neatacare în termen au fost acceptate de partea apărării.

În altă ordine de idei, a semnalat că potrivit art.385 alin.(1) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată este obligată să soluționeze următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4)

dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni; 5) dacă inculpatul trebuie să fie pedepsit pentru infracțiunea săvârșită; etc. Însă, nici una din aceste chestiuni nu au fost soluționate de instanța de apel.

Pe de altă parte, a accentuat că inculpații nu au fost achitați de învinuirea înaintată prin rechizitoriu, însă a fost constatat faptul existenței unor acțiuni procesuale comise cu abateri de către organul de urmărire penală, aceste acțiuni nefiind contestate de persoanele cointeresate, ceea ce a dus la adoptarea de către instanța de judecată a unei hotărâri de încetare a procesului penal. Astfel, se rezumă că instanța de apel a constatat încălcarea art.3 din Convenție și reieșind din această practică, la judecarea cauzelor penale referitoare la încălcarea drepturilor fundamentale - la caz, dreptul la viață, de a fi apărut împotriva torturii, instanțele naționale urmează să cerceteze dosarele inclusiv sub aspectele enunțate și să adopte soluții, prin care să fie respectate cu diligență drepturile atât ale persoanelor învinuite, cât și a părților vătămate.

Subsidiar, a menționat că instanța de apel nu a ținut cont de explicațiile expuse în pct.22.2 din Hotărârea plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, care stipulează că, în partea descriptivă a deciziei, instanța de apel urmează să constate circumstanțe de fapt stabilite de către acesta, în urma judecării apelului declarat.

De asemenea, a remarcat că instanța de apel a prezentat concluzii contradictorii, cu privire la motivul încetării procesului penal prevăzut în art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Respectiv, s-a reținut că în descriptivul deciziei se menționează că, „urmărirea penală a fost începută cu încălcarea procedurii pornirii acesteia, fapt care exclude posibilitatea constatării vinovăției inculpaților și o ulterioară atragere la răspundere penală”. Adică, în motivarea deciziei se expun argumente asupra existenței circumstanței care exclude urmărirea penală.

Însă, în dispozitivul deciziei, instanța de apel menționează următoarele: „Se încetează procesul penal în privința inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, învinuiți de săvârșirea infracțiunii imputate, dat fiind faptul că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală”. Adică, în dispozitivul deciziei se arată un alt motiv - existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală. Astfel, consideră că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Consideră neîntemeiată și soluția instanței de apel de respingere a cerințelor privitor la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpaților în beneficiul statului în sumă de 2 182 lei, pe motivul că expertizele sus menționate, au fost efectuate în scopul acumulării probatoriului în cauza penală și necesitatea efectuării acestor expertize, a fost dictată de necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, precum și administrarea probelor în scopul demonstrării vinovăției inculpaților.

A reținut că, instanța de apel odată ce a dispus respingerea cererii procurorului privind încasarea de la inculpații a cheltuielilor judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezultă că nu dispune de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art.397 pct.5) și art.416 Cod de procedură penală.

5.1. Partea vătămată Nicoară Iurie, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, de condamnare a lui Plugaru Victor și Marcu Victor pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(2) lit. c), d), f) Cod penal.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, în prezenta cauză inculpații Marcu Victor și Plugaru Victor au fost recunoscuți în calitate de bănuți anume prin ordonanța de recunoaștere în această calitate, iar faptul că instanțele de judecată: Judecătoria Cimișlia

cu sediul Leova și Curtea de Apel Cahul interpretează ordonanța de pornire a urmăririi penale ca pe o ordonanță de recunoștere în clitate de bănuț, prezintă o eroare ce afectează soluția pe cauza penală. Or, instanța de apel eronat a interpretat prevederile art.63 Cod de procedură penală.

Consideră eroare și faptul că instanța de apel neagă constatarea vinovăției inculpaților de către prima instanță, conform probelor acumulate în cadrul procesului penal, acțiunilor de până la înaintarea învinuirii și după, probele care permit constatarea comiterii de către inculpați a faptei calificate conform art.166¹ Cod penal în privința părții vătămate Nicoră Iurie, chiar dacă aceste probe au fost dobândite și expuse atât până la înaintarea învinuirii prin ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuit, deoarece nu toate actele procesuale sunt recunoscute nule ulterior de către instanțe.

În concluzie, a indicat că soluția pe cauza penală din speță este una neclară și este definită doar prin tratarea și interpretarea neunivocă/neuniformă a prevederilor art.63 Cod de procedură penală și literarea după înțelesul diferit al instanțelor a textului Deciziilor Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a art.63 Cod de procedură penală, care în opinia unei instanțe sau alta sună diferit, nemaivorbind de interpretarea cât mai convenabilă în acest sens, a prevederilor art.6 al Convenției europene pentru drepturile omului, pentru a motiva aplicarea și interpretarea ilegală a legii întru motivarea soluției.

5.2. Avocatul Panțiru Victor în numele inculpatului Plugaru Victor și avocatul Tonu Alexandru în numele inculpatului Marcu Victor, în temeiul pct.6), 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, au contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi decizii prin care Marcu Victor și Plugaru Victor să fie achitați, pe motiv că fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea recursului au invocat că, conform părții dispozitive a deciziei instanței de apel, au observat că instanța de apel a admis apelul declarat de avocatul Tonu Alexandru, în interesele inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, însă soluția adoptată este diferită cu cerințele formulate prin cererea de apel.

Prin cererea de apel înaintată s-a solicitat casarea integrală a sentinței, cu rejudecarea cauzei în modul prevăzut de prima instanță, cu emiterea unei noi decizii prin care inculpații vor fi achitați. Ca urmare a judecării apelului, instanța a admis cererea de apel, însă dispune încetarea procesului penal în privința inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor dat fiind faptul că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Consideră că, această soluție a instanței de apel este în contradicție cu motivarea soluției din următoarele considerente: în partea descriptiv-motivatoare a deciziei, instanța de apel a menționat că în cadrul procesului penal au fost admise erori procesuale care generează excluderea tragerii la răspundere penală a inculpaților. Totodată, erorile procesuale respective generează și imposibilitatea constatării vinovăției inculpaților în săvârșirea faptei imputate, ceea ce prima instanță nu a determinat. Astfel, consideră că prima eroare procesuală comisă în cadrul prezentului proces penal, a fost comisă la etapa de începere a urmăririi penale, nefiind elucidată de către prima instanță în sentința atacată. Instanța de apel a reținut că, în conformitate cu art.274 alin.(3¹) Cod de procedură penală, în cazul în care din cuprinsul actului de sesizare sau de constatare rezultă bănuirea de săvârșire a unei infracțiuni prevăzute la art.166¹ Cod penal, procurorul urmează să decidă asupra acesteia corespunzător alin.(1) din prezentul articol, într-un termen ce nu va depăși 15 zile. Termenul prevăzut în norma legală citată, este un termen de decădere și urmează să fie respectat întocmai de către procuror. Or, prevederile normei legale citate sânt unele imperative, conținutul acesteia fiind unul strict, fără a avea expresii interpretative.

În continuare au reținut că, potrivit materialelor cauzei penale, partea vătămată Iurie Nicoară s-a adresat cu plângere în adresa Procuraturii raionului Leova, pe faptul pretinselor acțiuni ilegale ale inculpaților, la data de 27 februarie 2017, fapt confirmat prin ștampila umedă a cancelariei Procuraturii raionului Leova. Potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale, emisă de procurorul în Procuratura raionului Leova, GrigorașValentina, urmărirea penală în prezenta cauză penală, a fost începută la data de 29 martie 2017, adică peste 30 zile din momentul sesizării Procuraturii raionului Leova, de către partea vătămată Nicoară Iurie. Astfel, cu certitudine a fost demonstrat că, procedura de începere a urmăririi penale în prezenta cauză penală a fost viciată. Or, procurorul nu a respectat termenul de examinare a plângerii părții vătămate Iurie Nicoară, prevăzut la alin.(3¹) art.274 Cod de procedură penală, dispunând începerea urmăririi penale peste 30 zile din momentul sesizării depuse de către partea vătămată, despre pretinsa infracțiune prevăzută la art.166¹ Cod penal. Consideră că, această încălcare afectează în întregime legalitatea tuturor acțiunilor procesuale efectuate ulterior în cadrul urmăririi penale. Instanța de apel a reiterat că, termenul de 15 zile prevăzut la art.274 alin.(3¹) Cod de procedură penală, este unul de decădere și constată că, procurorul nu s-a încadrat în acest termen, iar această eroare atrage nulitatea tuturor acțiunilor procedurale efectuate în continuare, în cadrul urmăririi penale.

Având în vedere aceste argumente ale instanței de apel și soluția dispusă, consideră că instanța de apel în mod incorect a constatat că procesul urmează a fi încetat pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a inculpaților or, odată ce instanța a constatat că ordonanța de începere a urmăririi penale este nulă, deoarece a fost emisă după expirarea termenului legal de 15 zile, indicat expres în art.274 alin.(3¹) Cod de procedură penală și această încălcare atrage nulitatea tuturor acțiunilor procedurale efectuate în continuare, în cadrul urmăririi penale, astfel, se evidențiază o încălcare din partea instanței de apel, fiindcă în situația în care a fost anulat actul ce declanșează urmărirea penală, iar potrivit art.252 Cod de procedură penală, urmărirea penală are ca obiect colectarea probelor necesare cu privire la existența infracțiunii, la identificarea făptuitorului, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se transmită cauza penală în judecată în condițiile legii și pentru a se stabili răspunderea acestuia, instanța de apel urma să dispună achitarea inculpaților pe motiv că nu sunt întrunite elementele componente de infracțiune.

A evidențiat că, soluția de achitare se impune din considerentul că odată cu declararea nulității absolute a ordonanței de începere a urmăririi penale și nulitatea tuturor acțiunilor procedurale efectuate în continuare, în cadrul urmăririi penale, duce la imposibilitatea stabilirii faptei ca element obligatoriu al laturii obiective, cât și a vinovăției, or, potrivit art.52 Cod penal, se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă, iar potrivit art.15 Cod penal, gradul prejudiciabil al infracțiunii se determină conform semnelor ce caracterizează elementele infracțiunii: obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

Totodată, a notat că raționamentele privind soluția instanței pentru cazurile când este constatată nulitatea actelor procesuale, într-o oarecare măsură este aplicabilă și speței date, or, dacă instanța este în drept să pronunțe o sentință de achitare în cazul încălcării competenței materiale ori personale, consideră că soluția de achitare se impune cu atât mai mult în situația când a fost anulată însăși ordonanța de începere a urmăririi penale și toate actele efectuate în cadrul urmăririi penale.

În concluzie, susține că carențele admise de organul de urmărire penală nu pot fi imputabile recurenților și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă prin faptul că procesul penal a fost încetat pe încălcări de procedură și lipsiți de posibilitatea de a-și

demonstra nevinovăția or, nevinovăția urmau să și-o probeze inclusiv prin mijloacele de probă administrate de organul de urmărire penală însă, așa cum toate acțiunile de urmărire penală au fost recunoscute ca fiind ilegale, recurenții nu își pot demonstra nevinovăția.

6. Asupra recursurilor declarate de către procuror și de către partea vătămată Nicoară Iurie au prezentat referință avocatul Panțiru Victor în numele inculpatului Plugaru Victor împreună cu avocatul Tonu Alexandru în numele inculpatului Marcu Victor, care s-au pronunțat pentru inadmisibilitatea acestora.

7. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În sensul cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, în urma lecturării textului deciziei, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate și în acest context ține să menționeze următoarele.

Recurenții invocă în recursuri temeiul prevăzut de pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.

În partea descriptivă a deciziei sale, instanța de apel a indicat că, „... urmărirea penală a fost începută cu încălcarea procedurii pornirii acesteia, fapt care exclude posibilitatea constatării vinovăției inculpaților și o ulterioară atragere la răspundere penală”. Astfel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a reținut existența unor circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale.

Pe de altă parte, în dispozitivul deciziei, instanța de apel a menționat că, „Se încetează procesul penal în privința inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, învinuiți de săvârșirea infracțiunii imputate, dat fiind faptul că există alte circumstanțe care exclud

tragerea la răspundere penală".

În lumina considerentelor relatate supra, Colegiul penal lărgit constată că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii instanței de apel. Mai mult decât atât, Colegiul penal lărgit accentuează că instanța de apel nu a constatat în decizie fapta comisă, motivându-și în acest sens soluția, însă, contrar acestui fapt a dispus încetarea procesului penal când există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

De asemenea, Colegiul penal lărgit reține că în dispozitivul deciziei, instanța de apel a indicat că se admite apelul avocatului Tonu Alexandru în numele inculpaților Marcu Victor și Plugaru Victor, iar prin cererea de apel a părții apărării s-a solicitat casarea integrală a sentinței, cu rejudecarea cauzei în modul prevăzut de prima instanță, cu emiterea unei noi decizii prin care inculpații vor fi achitați. Însă, soluția adoptată de către instanța de apel este alta decât cerințele formulate prin cererea de apel.

Pe de altă parte, Colegiul penal lărgit apreciază interpretarea instanței de apel precum că, „calitatea de bănuți a fost atribuită inculpaților anume prin ordonanța de începere a urmăririi penale și nu prin ordonanțele de recunoaștere în calitate de bănuți din 17 mai 2017 și respectiv 31 mai 2017”, ca fiind o interpretare personală și nefondată. Or, aceste argumente nu sânt susținute juridic, neavând nici un suport de drept, fiind invocate pur declarativ, având în vedere textul art.63 alin.(1) Cod de procedură penală care prevede exhaustiv actele procedurale prin care persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț.

Mai mult, interpretarea instanței de apel nu face referire la careva repercusiuni importante pentru situația persoanei, ceea ce reprezintă factorul determinant sub aspectul unei „acuzății în materie penală” în sensul art.6 §1 CEDO.

La caz, Colegiul penal lărgit apreciază drept întemeiat argumentul acuzatorului de stat precum că, „lipsa de repercusiuni importante asupra situației inculpaților se atestă prin faptul că, reieșind din informația Direcției resurse umane din cadrul IGP MAI din 19.12.2019 anexată la ședința instanței de apel, lui Plugarii Victor la 05.06.2017 i-a fost acordat grad special, la 17.08.2017 Plugarii V. a fost stimulat cu un premiu bănesc, Marcu Victor la 17.08.2017 a fost stimulat cu un premiu bănesc, la 21.08.2019 Marcu V. a fost stimulat cu o diplomă de onoare.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, motivarea hotărârii judecătorești trebuie realizată într-o manieră clară și coerentă, întrucât, pe de o parte, este indispensabil necesară pentru controlul exercitat de jurisdicția ierarhic superioară, iar pe de altă parte, constituie, pentru părțile litigante, o garanție împotriva arbitrariului, furnizându-le dovada că cererile și mijloacele lor de apărare au fost riguros analizate.

Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi, evazivi, reprezintă motiv de casare.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30).

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit consideră, că în speță instanța de apel a ignorat unele aspecte evidente, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de către instanța de apel în partea descriptivă față de cele indicate în partea dispozitivă.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul penal lărgit constată că, în speța discutată, și-a găsit confirmare temeiul prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, „motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus neclar”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să tina seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, precum și să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct.7 al prezentei decizii.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, de către partea vătămată Nicoară Iurie, de către avocatul Panțiru Victor în numele inculpatului Plugaru Victor și de către avocatul Tonu Alexandru în numele inculpatului Marcu Victor, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 martie 2020, în privința inculpaților *Marcu Victor xxx, Plugaru Victor xxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 20 mai 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor